

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І
МИСТЕЦТВ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії
Ректор НАКККМ
проф. Валерій Марченко
« 25 » 05 2026 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(творчого конкурсу)
для здобуття освітнього ступеня бакалавра
за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація
освітньою програмою «Мистецтвознавство та
експертиза культурних цінностей»
на основі ПЗСО**

Ухвалено рішенням
приймальної комісії
від «25» 05 2026 р.
протокол № 3

Київ 2026

Програма вступного випробування зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація для здобуття освітнього рівня «бакалавр» на основі ПЗСО / укладач: Міщенко І.І., кандидат мистецтвознавства, доцент. Київ : НАКККіМ, 2026.

Програма призначена для вступників, які вступають до Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв для здобуття освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності В4 Образотворче мистецтво та реставрація на базі ПЗСО (освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, освітнього ступеня молодшого бакалавра, бакалавра).

Програма містить пояснювальні записки й умови творчого конкурсу для вступників за освітньою програмою «Мистецтвознавство та експертиза культурних цінностей», критерії оцінювання знань вступників, списку рекомендованих джерел.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчання за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація спрямоване на формування у здобувачів фахових компетентностей у галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки.

Підготовка за цією спеціальністю передбачає наявність у вступника інтелектуальних, творчих та прикладних здібностей, які сприятимуть становленню особистості здобувача, забезпечуватимуть його самореалізацію як у процесі навчання, так і в подальшому формуванні як фахівця.

Вимоги до вступників за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація сприяють виявленню загального культурного рівня, творчого та наукового потенціалу вступників, їхнього вміння логічно і послідовно формулювати та висловлювати власні думки, аргументувати висновки, орієнтуватися у питаннях історії культури і мистецтва.

Вступним випробуванням за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація є творчий конкурс, який у 2026 році проводиться у вигляді тестування та співбесіди офлайн.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Метою проведення творчого конкурсу є виявлення в вступників їхньої реальної професійної орієнтації, яка проявляється в обізнаності з основною мистецтвознавчою проблематикою та є запорукою успішного опанування здобувачами необхідними фаховими навичками та компетенціями.

Завдання проведення творчого конкурсу:

- оцінити рівень загальних знань вступників, зокрема, в галузі історії;
- виявити наявність та рівень базових знань з історії культури світу та України, розуміння специфіки та закономірностей етапів розвитку архітектури та образотворчого мистецтва (від первісної доби до сьогодення);

- встановити наявність знань щодо історії виникнення та особливостей мистецьких творів різних епох, зокрема, їхньої тематики, композиції, рисунка, світлотіньового моделювання, колірною та фактурного вирішення, стилістичних рис;
- виявити вміння вступників орієнтуватися в сучасному культурному просторі України та світу;
- оцінити рівень аналітичних здібностей вступника, вміння мислити логічно та робити висновки;
- встановити рівень риторичної підготовки вступника;
- оцінити вміння аргументувати, формулювати думки та грамотно їх викладати;
- виявити рівень володіння фаховою термінологією з мистецтвознавства;
- визначити творчий потенціал вступника у вирішенні нестандартних теоретичних завдань.

3. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Вступники, що вступають на навчання за спеціальністю В4 Образотворче мистецтво та реставрація, денної та заочної форми навчання, проходять два етапи творчого конкурсу:

1-й етап – співбесіда. Співбесіда відбувається протягом 15 хвилин. Співбесіда має виявити творчий потенціал вступника, його уявлення про фах мистецтвознавця-експерта, розуміння відмінностей видів мистецтва та знання особливостей жанрів образотворчого мистецтва, художніх творів різних епох. Під час співбесіди особлива увага приділяється вмінню вступника логічно мислити та аргументовано й послідовно викладати власні думки.

Теоретичні питання під час співбесіди формулюються відповідно до «Програми вступного випробування».

2-й етап – тестування. Тест складається з двох частин (по 25 запитань у кожній): текстова (знання термінології) та основних етапів розвитку мистецтва світу й України.

4. ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ТВОРЧОГО КОНКУРСУ)

Види мистецтва: архітектура, живопис, графіка, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво.

Жанри образотворчого мистецтва: історичний, батальний, портрет, пейзаж, натюрморт, побутовий жанр.

МИСТЕЦТВО СВІТУ

1. Мистецтво первісної доби. Розписи доби палеоліту. Палеолітичні Венери.

1. Мистецтво Давнього Сходу. Виникнення зікурату. Скульптурні зображення людини. Мистецтво гліптики.

2. Мистецтво Давнього Єгипту. Піраміди Гізе. Скульптура часів Древнього царства. Мистецтво доби Амарни.

3. Мистецтво доби античності. Ордерна система як основа архітектури Давньої Греції. Людина у мистецтві доби класики. Твори епохи еллінізму (Ніка Самофракійська, Венера Мілоська, Лаокоон).

4. Архітектура Давнього Риму (акведуки, Колізей, Пантеон).

5. Скульптурний портрет у Давньому Римі. Мистецтво Візантії та Середньовіччя. Особливості архітектури собору Св. Софії в Константинополі.

6. Мистецтво романської доби (розвиток архітектури та розписи). Мистецтво епохи готики (специфіка архітектури та вітражі соборів у Шартрі, Реймсі, Страсбургу), скульптура готичного часу.

7. Мистецтво Італійського Ренесансу. Гуманістичні принципи як основа культури доби Відродження. Мистецтво Проторенесансу, Раннього та Високого

Відродження. Мистецтво Венеції. Творчість Джотто, Мазаччо, Ботічеллі, Донателло, Леонардо да Вінчі, Мікеланджело Буонаротті, Рафаеля.

8. Мистецтво Північного Відродження. Творчість Яна ван Ейка, Ієроніма Босха, Альбрехта Дюрера.

9. Мистецтво 17 століття. Живопис епохи бароко. «Золотий вік» нідерландського живопису. Творчість Караваджо, Пуссена, Рубенса, Рембрандта, Веласкеса.

10. Мистецтво епохи рококо. Творчість Ватто.

11. Скульптура і живопис доби класицизму. Живопис романтизму.

12. Творчість Давида, Енгра, Делакруа, Жеріко, Гойї.

13. Новаторські тенденції у мистецтві імпресіонізму та постімпресіонізму. Творчість Моне, Ренуара, Гогена, Ван Гога, Сезанна.

14. Мистецтво модерну. Творчість Клімта.

15. Мистецтво модернізму в Європі. Кубізм. Фовізм. Творчість Пікассо, Матісса, Кандинського.

16. Візуальне мистецтво ХХ–ХХІ століть. Перформанс, ленд-арт, інсталяція, відеоарт.

МИСТЕЦТВО УКРАЇНИ

1. Мистецтво первісної доби в Україні. Кераміка та жіночі фігурки доби Трипілля.

1. Мистецтво Давньої Русі (архітектура, іконопис). Архітектура, мозаїки та фрески собору Святої Софії в Києві. Творчість іконописця Аліпія.

2. Мистецтво доби бароко в Україні (собори у Києві та Львові).

3. Розвиток книгодрукування на українських теренах. Творчість Пінзеля.

4. Мистецтво України ХІХ століття. Класицизм та романтизм у мистецтві України. Архітектура: Качанівка, Софіївка.

5. Живопис та графіка українських художників. Творчість Т. Шевченка, В. Штернберга, К. Трутовського.

6. Українське мистецтво кінця XIX – початку XX століття. Мистецька школа М. Бойчука. Творчість П. Левченка, С. Васильківського, О. Мурашка, А. Петрицького, О. Екстер, В. Кричевського, О. Архипенка, Г. Нарбута, Ф. Кричевського, О. Новаківського, П. Холодного.

7. Мистецтво України XX–XXI століть. Монументальне мистецтво 1960–1980-х років. Тенденції розвитку візуального мистецтва кінця XX – початку XXI століття.

5. СИСТЕМА ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Результати кожного з етапів творчого конкурсу оцінюються за шкалою 100 балів. Максимальна кількість балів з кожного запропонованого пункту критерію оцінки – 25 балів. Критерії оцінки наступні:

Критерії оцінки відповіді вступника	Максимальна кількість балів (співбесіда)	Максимальна кількість балів (тестові завдання)
Відповідність змісту відповіді темі творчого конкурсу	0–25	0–25
Наявність логіки, послідовність висновків до запропонованої теми	0–25	0–25
Творчі здібності у викладі та вирішенні нестандартних проблемних ситуацій, запропонованих у темі есе та співбесіди	0–25	0–25
Рівень загальних і спеціальних (образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація) знань	0–25	0–25

Максимальна кількість балів за результатами двох етапів творчого конкурсу – 200. Незадовільна оцінка за творчий конкурс 1–99 балів (за результатами двох етапів творчого конкурсу).

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

177–200 балів – оцінка «відмінно»: вступник виявив особливі здібності, має високий рівень загальних знань і знань з теорії та історії мистецтва. Вміє самостійно узагальнювати знання та використовувати їх під час тестування і співбесіди, його судження логічно випливають з викладу. Гарно володіє термінологією, демонструє високий рівень базової підготовки.

135–176 балів – оцінка «добре»: вступник всебічно розуміє суть питання, показуючи гарний рівень знань із загальних та фахових питань, відтворюючи фактаж без помилок, але неповно. Вміє узагальнювати та систематизувати інформацію, самостійно виправляє допущені ним помилки, має власну думку щодо зазначених питань.

100–135 балів – оцінка «задовільно»: вступник висвітлює значну частину теоретичного матеріалу, проте ним допущені помилки у викладі фактажу. Виявляє знання та розуміння основних етапів розвитку мистецтва, вміє виправляти власні помилки, але в його розповіді порушена логіка викладу, не завжди вміє робити правильні висновки.

Менше ніж 100 балів – оцінка «незадовільно»: вступник володіє матеріалом фрагментарно, на рівні елементарних понять. Наявні численні суттєві помилки у викладі фактажу. Виклад не завжди є грамотним, логічним та послідовним.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Авер'янова Н. Сучасне українське образотворче мистецтво: входження в європейський художній простір. Українознавчий альманах. 2015. Вип. 18. С. 56–58.
1. Історія світової та вітчизняної культури: навч. посібник / Юрій М.Ф. Київ : Дакор, 2017.
2. Історія світової та української культури: підручник для ВНЗ / Греченко В. А., Чорний І. В., Кушнерук В. А., Режко В. А. Київ : Літера ЛТД, 2010.
3. Історія українського мистецтва: у 5 т. / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського; голов. ред. Г. Скрипник; наук. ред. Т. Кара-Васильєва. Київ: ІМФЕ, 2012–2018.
4. Лисун Я. Графічні зразки як джерела інспірацій для художників-монументалістів східної галичини другої половини хviii ст. Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку (напрямок: мистецтвознавство). 2021. № 36. С. 15–20. URL: <https://doi.org/10.35619/ucrm.vi36.403> (дата звернення: 06.05.2024).
5. Проданюк Ф. М., Масич І. О. Українське образотворче мистецтво в роки Другої світової війни : thesis. 2019. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/14949> (дата звернення: 06.05.2024).
6. Рожко В. Українське православне церковне мистецтво волині (9 - 20 ст.) : [історико-краєзнав. нарис]. Луцьк : Вол. обласна друк., 2006. 400 с.
7. Скляренко Г. Я. Сучасне мистецтво України. Портрети художників. 3-тє вид. Київ : Нусс. 2018.
8. Тимків О. Неперервність традиції застосування стилізації й інтерпретації живописних творів графічними засобами виразності. Культурна та історична спадщина, урбаністика та будівництво як форми мистецького надбання (1st ed.). 2020. URL: <https://doi.org/10.36074/kisybfmn.ed-1.03> (дата звернення: 06.05.2024).
9. Українська та зарубіжна культура: навч. посіб. / О. Л. Шевнюк. Київ : ЗнанняПрес, 2002.

10. Ходж А. Історія мистецтва: живопис від Джотто до наших днів. Київ : Пелікан, 2017.
11. Шевнюк О. Історія мистецтв: навч. посіб. Київ : Освіта України, 2015.
12. Українське авангардне мистецтво 1920-30-х років як складова основи сучасного дизайн-проектування : thesis / І. Гайова та ін. 2021. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/17928> (дата звернення: 06.05.2024).
13. Шепель А. В., Примакова В. В. Передумови створення спеціалізованих шкіл мистецького спрямування в урср (30-70 рр. хх ст.). Педагогічний альманах. 2021. № 48. С. 268–274. URL: <https://doi.org/10.37915/pa.vi48.234> (дата звернення: 06.05.2024).
14. Шкільна О., Волощук І. Вияви авангардизму в образотворчому мистецтві Європи 1910-х – 1930-х рр. Молодий вчений. 2022. № 4 (104). С. 51–54. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2022-4-104-12> (дата звернення: 06.05.2024).